

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๒๑๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ พุ่กันแห่งราชาธิราช

เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ : คำเชื่อม

ครูผู้สอน ครูวิชุดา กลิ่นจงกล

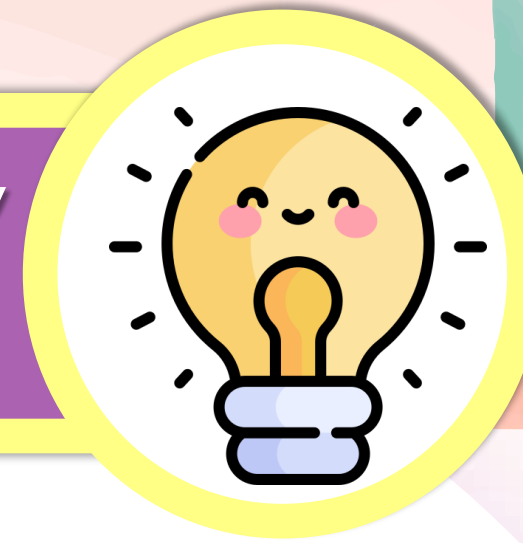

เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ : คำเชื่อม

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายลักษณะและหน้าที่ของคำเชื่อม
ได้ถูกต้อง
๒. จำแนกและยกตัวอย่างประโยคที่มีคำเชื่อม
ได้อย่างเหมาะสม
๓. เห็นคุณค่าและมีความตั้งใจในการใช้ภาษาไทย
อย่างถูกต้องและเหมาะสม

โ
ฟ
ก

ส
ว

กิจกรรม

เติมปั๊บ ล่นปั๊บ!

โดยให้นักเรียนช่วยกันเติมคำในช่องว่าง
ให้ประโยคสมบูรณ์

แถบประโยค

พ่อ....**และ**.....แม่ไปกินก๋วยเตี๋ยวที่อยุธยา

เธอจะไปดูหนัง.....**หรือ**.....ฟังเพลง

เด็ก.....**ที่**.....กำลังซื้อขนมเป็นน้องฉัน

ฉัน.....**ก็**.....อยากกินอาหารญี่ปุ่นเหมือนกัน

แถบประโยค

นักเรียนควรตั้งใจเรียนในห้องเรียนและอ่าน
หนังสือทบทวนเมื่อกลับบ้าน...**อย่างไรก็ตาม**....
นักเรียนก็ควรออกไปเล่นกับเพื่อนหรือทำงาน
อดิเรกที่ชอบด้วย

คำถามชวนคิด

นักเรียนทราบหรือไม่ว่า
คำที่นำมาเติมในช่องว่าง
เพื่อให้ประโยคสมบูรณ์ คือคำชนิดใด

ศึกษาใบความรู้

เรื่อง

ชนิดและหน้าที่ของคำ :

คำเชื่อม

ใบความรู้

เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ : คำเชื่อม

ใบความรู้เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ : คำเชื่อม

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง พุ่กันแห่งราชาริราช

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ : คำเชื่อม

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๑๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำเชื่อม การใช้ภาษาอธิบายหรือเล่าเรื่องราวใด ๆ ข้อความนั้น ๆ ต้องต่อเนื่องกัน วิธีการทำให้ข้อความต่อเนื่องกัน วิธีหนึ่ง คือ การใช้คำเชื่อมเพื่อเชื่อมคำ ประโยค หรือข้อความเข้าด้วยกัน การเชื่อมหน่วยทางภาษามีทั้งการเชื่อมหน่วยที่เสมอภาคกัน เช่น เชื่อมคำกับคำ เชื่อมประโยคกับประโยค หรือเชื่อมข้อความกับข้อความ และการเชื่อมหน่วยที่ไม่เสมอภาคกัน เช่น เชื่อมอนุประโยค เข้ากับมุขยประโยค การเชื่อมนั้นอาจเชื่อมเพื่อแสดงการรวมกัน แสดงความแย้งกัน แสดงเหตุผล หรือแสดงความหมายอื่นก็ได้

คำที่พิมพ์ด้วยตัวหนาต่อไปนี้เป็นคำเชื่อมที่เชื่อมคำกับคำ

แสดงความรวมกัน เช่น พี่กับน้อง ยายกะตา อ่านและเขียน

แสดงการเลือก เช่น หมูหรือเนื้อ ขนมหรือผลไม้

คำที่พิมพ์ด้วยตัวหนาต่อไปนี้เป็นคำเชื่อมที่เชื่อมประโยคกับประโยค

แสดงความรวมกัน เช่น เขาชอบอ่านหนังสือและชอบฟังเพลง

แสดงความแย้งกัน เช่น พี่ขยันทำขนมแต่น้องขยันจัดบ้าน

แสดงการเลือก เช่น คุณจะกินอาหารไทยหรือลองอาหารจีน

คำที่พิมพ์ด้วยตัวหนาต่อไปนี้เป็นคำเชื่อมที่เชื่อมประโยคอนุประโยคเข้ากับมุขยประโยค

ครูที่มาใหม่เป็นศิษย์เก่าโรงเรียนนี้

(ครูเป็นศิษย์เก่าโรงเรียนนี้ เป็น มุขยประโยค ที่มาใหม่ เป็น อนุประโยค)

เขาพูดไม่ชัดฉันจึงฟังไม่เข้าใจ

(เขาพูดไม่ชัด เป็น มุขยประโยค ฉันจึงฟังไม่เข้าใจ เป็น อนุประโยค)

ที่เขาบอกมานั้นเป็นความจริง

(เป็นความจริง เป็น มุขยประโยค ที่เขาบอกมานั้น เป็น อนุประโยค)

เขาทำงานหนักเพื่อให้ลูก ๆ สบาย

(เขาทำงานหนัก เป็น มุขยประโยค เพื่อให้ลูก ๆ สบาย เป็น อนุประโยค)

ที่มา : หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย วิวิธภาษา หน้า ๒๓-๒๔

คำเชื่อม

การใช้ภาษาอธิบายหรือเล่าเรื่องราวใด ๆ
ข้อความนั้น ๆ ต้อง**ต่อเนื่องกัน** วิธีการทำให้
ข้อความต่อเนื่องกัน วิธีหนึ่ง คือ **การใช้**
คำเชื่อมเพื่อเชื่อมคำ ประโยค หรือข้อความ
เข้าด้วยกัน

คำเชื่อม

การเชื่อมหน่วยทางภาษามีทั้งการเชื่อมหน่วยที่
เสมอภาคกัน เช่น เชื่อมคำกับคำ เชื่อมประโยคกับประโยค
หรือเชื่อมข้อความกับข้อความ และการเชื่อมหน่วยที่
ไม่เสมอภาคกัน เช่น เชื่อมอนุประโยค เข้ากับमुख्यประโยค
การเชื่อมนั้นอาจเชื่อมเพื่อ แสดงการรวมกัน แสดง
ความแย้งกัน แสดงเหตุผล หรือแสดงความหมายอื่นก็ได้

คำเชื่อม

คำเชื่อมที่เชื่อมคำกับคำ

แสดงความรวมกัน เช่น พี่กับน้อง

ยายกะตา

อ่านและเขียน

คำเชื่อม

คำเชื่อมที่เชื่อมคำกับคำ

แสดงการเลือก

เช่น หมูหรือเนื้อ

ขนมหรือผลไม้

คำเชื่อม

คำเชื่อมที่เชื่อมประโยคกับประโยค

แสดงความรวมกัน เช่น เขาชอบอ่านหนังสือและชอบฟังเพลง

แสดงความแย้งกัน เช่น พี่ขยันทำขนมแต่น้องขยันจัดบ้าน

แสดงการเลือก เช่น คุณจะกินอาหารไทยหรือลองอาหารจีน

คำเชื่อม

คำเชื่อมที่เชื่อมประโยคอนุประโยคเข้ากับमुख्यประโยค

ครูที่มาใหม่เป็นศิษย์เก่าโรงเรียนนี้

ครูเป็นศิษย์เก่าโรงเรียนนี้ เป็น मुख्यประโยค
ที่มาใหม่ เป็น อนุประโยค

คำเชื่อม

คำเชื่อมที่เชื่อมประโยคอนุประโยคเข้ากับमुख्यประโยค

เขาพูดไม่ชัดเจนจึงฟังไม่เข้าใจ

เขาพูดไม่ชัด เป็น मुख्यประโยค

ฉันทจึงฟังไม่เข้าใจ เป็น อนุประโยค

คำเชื่อม

คำเชื่อมที่เชื่อมประโยคอนุประโยคเข้ากับमुख्यประโยค

ที่เขาบอกมานั้นเป็นความจริง

เป็นความจริง เป็น मुख्यประโยค

ที่เขาบอกมานั้น เป็น อนุประโยค

คำเชื่อม

คำเชื่อมที่เชื่อมประโยคอนุประโยคเข้ากับमुख्यประโยค

เขาทำงานหนักเพื่อให้ลูก ๆ สบาย

เขาทำงานหนัก เป็น मुखยประโยค
เพื่อให้ลูก ๆ สบาย เป็น อนุประโยค

ภาพ
กิจกรรม

วิชา
๒

กิจกรรม

“เชื่อมคำ

สร้างประโยค”

การปฏิบัติกิจกรรม

กิจกรรมคู่

ให้นักเรียนจับคู่กันจากนั้นให้นักเรียนทำ
กิจกรรม “เชื่อมคำสร้างประโยค” โดยให้นักเรียน
ส่งตัวแทนออกมาจับบัตรคำ “คำเชื่อม” นักเรียน
จับได้คำเชื่อมคำใด ให้นักเรียนช่วยกันแต่งประโยค
จากคำเชื่อมที่จับได้

รฟ

ก

สช

นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม

“เชื่อมคำ

สร้างประโยค”

ลงมือทำ จดจำได้

กิจกรรมรายบุคคล

นักเรียนทำใบงานเรื่อง สรรค์สร้างงานเขียนจาก
คำเชื่อม ให้นักเรียนแต่งนิทาน จำนวนไม่น้อยกว่า
๑๐ บรรทัด จากนั้นให้คัดคำเชื่อมจากเนื้อเรื่องของ
ตนเอง แล้วจำแนกชนิดให้ถูกต้อง

ใบงาน

เรื่อง สรรค์สร้างงานเขียน จากคำเชื่อม

ใบงานเรื่อง สรรค์สร้างงานเขียนจากคำเชื่อม
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง พู่กันแห่งราชาธิราช
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ : คำเชื่อม
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๑๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง :ให้นักเรียนแต่งนิทาน จำนวนไม่น้อยกว่า ๑๐ บรรทัด จากนั้นให้คัดคำเชื่อมจากเนื้อเรื่องของตนเอง แล้วจำแนกชนิดให้ถูกต้อง

ชื่อเรื่อง.....

บอกคำเชื่อมจากเนื้อเรื่องที่แต่งพร้อมจำแนกชนิดของคำเชื่อม

คะแนน

ชื่อ - สกุล.....ชั้น ม.๑/..... เลขที่.....

คำถามชวนคิด

ถ้าหากในงานเขียนไม่มีคำเชื่อมเลย
นักเรียนคิดว่างานเขียนนั้นจะมีลักษณะ
อย่างไร และเพราะเหตุใดคำเชื่อมจึงมี
ความสำคัญในงานเขียน

คำไหน ใช้ถูก

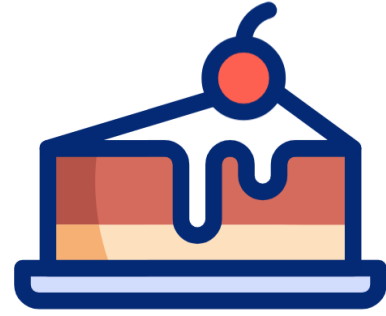

๗
เค็ก

๗
เค็ก

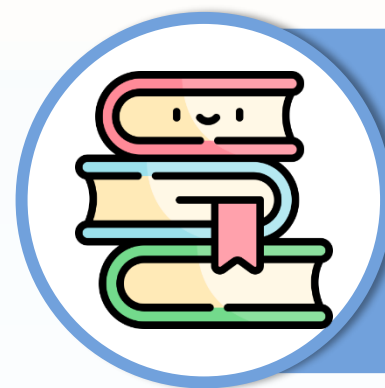

เค้ก

น. ขนมอบฝรั่งเศสชนิดหนึ่ง ทำด้วยแป้ง
สาลีผสมไข่ เนย น้ำตาล เป็นต้น
แล้วผิงหรืออบให้สุก.

แหล่งที่มา : <https://dictionary.orst.go.th/> พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔

บทเรียนครั้งต่อไป

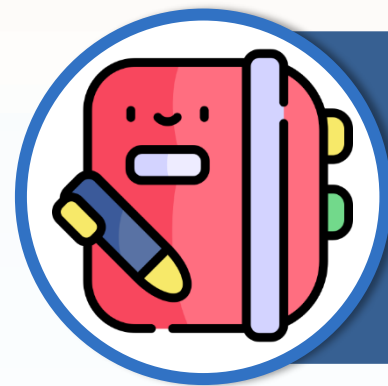
เรื่อง

ชนิดและหน้าที่ของคำ :

คำอุทาน

ดาวน์โหลดเอกสารเพิ่มเติมได้ที่ www.dltv.ac.th
รายวิชา ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. ใบความรู้เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ : คำอุทาน
๒. ใบงานเรื่อง สรรค์สร้างงานเขียนจาก คำอุทาน
๓. ใบกิจกรรม “ว้าว! ประโยคนี้มีอารมณ์”

ดาวน์โหลดเอกสารเพิ่มเติมได้ที่ www.dltv.ac.th
รายวิชา ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑